

Ki fog itt díszletet gyártani?

A Szövetség legutóbbi megbeszélésén az egyik vezető fővárosi színház főmérnöke elmondta, hogy egyre több problémája van az új bemutatók díszleteinek gyártásával. Egyfelől nő a bemutatók száma, a díszletek sem lesznek egyszerűbbek. Ugyanakkor nehezen tud árajánlatokat beszerezni, mert egyre csökken a nagyobb feladatokat vállalni tudó gyártók száma, egyre kevesebb a megbízható, szakmailag felkészült műhely. Az elmúlt években a színházak mind a díszletgyártó, mind a jelmezkészítő saját műhelyeik kiszervezésére törekedtek, ez is hozzájárulhatott a gyártókapacitás csökkenéséhez.

Másrészt a kereslet megnövekedésével elszaladtak az árak, és már nem mindig tükrözik a valós bekerülési költségeket. Ez a színházakra ró pluszterheket. A gyártók pedig – kapacitás hiányában – nehezen tudják vállalni és tartani a határidőket.

Ha a gyártóbázisokat kérdezzük, elmondják, hogy a probléma gyökere a jó szakemberek számának csökkenésében keresendő. Színházak világában közismert, hogy – többek között a díszletgyártáshoz is – speciális szaktudásra van szükség. Egy jó asztalos vagy lakatos szakmunkás még nem biztos, hogy ért a színházi díszletek gyártásához. Az ehhez szükséges tudást csak az öreg szakiktól, többéves gyakorlattal lehet elsajátítani. Ehhez tudtak segítséget nyújtani a színházakon belül működő műhelyek. A színházi díszletgyártás nem gépesíthető, bár egyre több ügyes kéziszerszám és kigép segíti az ott dolgozók munkáját. Mint tudjuk, a díszlet mindig egyedi, egyszeri, művészi produktum.

Színházi szakmunkások – asztalos, lakatos, festő, kasírozó stb. és még nem is beszélve a szabászokról, varrónókról, cipészekről stb. – szervezett, iskolai oktatása nem létezik. Ennek következtében ezen a pályán – tisztelet a kivételnek – nincsenek fiatal mesterek sem. Nem véletlen, hogy Európa-szerte egyre több gondot, figyelmet fordítanak a színházi háttérszakmák oktatására, mert az utánpótlás csak így biztosítható.

A tapasztaltabb, jó szakemberekből külföldön is hiány van, a jó pénz, a nagyobb kereset elcsábítja sokukat. Ma már külföldre menni dolgozni – különösen fiataloknak – nem jelent problémát. (Ez a jelenség persze nem csak a színházaknál tapasztalható.) A külföldi fizetési viszonyokat a díszletgyártók sem tudják überelni, de megpróbálják azt legalább alulról

megközelíteni. A pályakezdő fiatalok számára sem vonzó ez a munka az alacsony bérek miatt, de a szépségét, érdekességét sem ismerik. Újabb problémát jelent a műhelyek számára a minimálbér emelése, amit gyakran csak az amúgy is alacsony létszám további leépítésével tudnak megoldani.

A gondokat elsősorban körülvárva ezek tűnnek a probléma legmarkánsabb okainak. Ezekkel magyarázható, hogy a díszletgyártási kapacitás csökken, a gyártási határidő hosszabbodik, ugyanakkor annak költségei emelkednek. Mennyivel? Úgy tanultuk, hogy az áremelkedésnek leegyszerűbben a piaci környezet, a konkurencia tud határt szabni. De ha kevesebb a gyártóműhely, szakember, akkor már alig lesz verseny...

Elképzeltető persze, hogy az épített színpadi díszletek helyét a vetített díszletek fogják átvenni. Ily módon talán csökkenhet a plasztikus, épített díszletek iránti igény. Esetleg... Korunkban a gyors változások, már nemcsak a számítógépek, de az információs forradalom napjait éljük. Lehet, hogy szemléletünkön, beidegződött gyakorlatunkon kell változtatni?

Látjuk, sok összetevője és sok szereplője van a látszólag sem egyszerű problémának. Nagyszerű, hogy az emberek egyre többet járnak színházba, egyre nő az érdeklődés a színjáték iránt. Ennek hatására nemcsak a színházak száma, de a bemutatók száma is egyre emelkedik. Ezt a színházi műszakiak egyre inkább tapasztalják, az intézmény egyre nagyobb teljesítményt és erőfeszítést vár el tőlük. (A tempó növekedését nem követi a létszámok és a fizetések emelése.) Több díszletet, gyorsabban kell a színpadra állítani. És a műszaki munkákért felelős vezetők feladatai is nőnek, miközben – többek között – egyre nehezebb díszletet gyártatni.

E rövid cikkben lehetetlen teljes mértékben felderíteni a probléma összes összetevőjét, pláne nem lehetséges a megoldás módjait körvonalazni. Az írás csak megpróbálta tolmácsolni egy műszaki vezető panaszait. Jó lenne a kérdést alaposan körülvárva megbeszélni az érintettek bevonásával, erre kiváló alkalom kínálkozik a Sceni-Tech 2017 rendezvény keretében, a Színházi Műszaki Vezetők Országos Találkozásán. Többben, közösen hamarabb megtalálhatjuk a kivezető utat ebből a helyzetből. Várjuk a véleményeket és az érintett kollégák aktív részvételét a májusi szakmai eseményen!

SZABÓ-JILEK IVÁN

Színpad IMPRESSZUM

Előadóművészetek technikája

XIII. ÉVFOLYAM 1. SZÁM
2017. MÁRCIUS

A Magyar Színháztechnikai Szövetség szaklapja
HU ISSN 1786-6995

Megjelenik: negyedévente (március, június, szeptember, december hónap)
Kiadja: a Magyar Színháztechnikai Szövetség, 1138 Budapest, Madarász Viktor u. 43. fsz., www.msztsh.hu
Felölős kiadó: Szűcsborus János, az MSZTSZ elnöke.
Főszerkesztő: Szabó-Jilek Iván szjivan@t-online.hu
Szerkesztőbizottság: Götz Béla, Götz Eszter, Kárpáti Imre, Kiss Péter, Rétfalvi János, Dr. Sirató Ildikó, Dr. Venczel Sándor, Wettstein Tibor
Szerkesztőség: Magyar Színháztechnikai Szövetség titkársága 1138 Budapest, Madarász Viktor utca 43. fszt. Tel./fax: 329-0841

Korrekto: 33 Tallér Bt.
Tördelőszerkesztő: Lusztig Tibor
Mobil: 06-20-255-6160
E-mail: tiber.lusztig@gmail.com
Nyomdai munkák: Print City Europe Zrt.

Terjesztés: előfizetéssel, színházi árusoknál. A Szövetség tagjai ingyen kapják. Ár: 945 Ft/példány

Előfizethető: a szerkesztőség címén vagy a www.msztsh.hu honlapról lévő megrendelőlap. 2015. évi teljes évfolyam ára 3360 Ft. A postaköltséget felszámítjuk.

Régebbi lapszámok – korlátozott számban – még kaphatók. Kéziratokat, ábrákat, fotókat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Szerkesztőségünk a hirdetések és PR-cikkek tartalmáért nem vállal felelősséget.

A közölt cikkek tartalma nem minden esetben tükrözi a szerkesztőség véleményét.

Lapunk kiadását támogatja az

Lapunkat megjelenésénél megelőzően a jogait

